

ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>054 Соціологія</i>
Освітня програма	<i>Врегулювання конфліктів та медіація</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>2 курс, 3 семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>3 кредити, 90 годин; лекції – 36 год.; практичні заняття – 24 год.; самостійна робота – 30 год.</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>диференційований залік / тестування</i>
Розклад занять	<i>https://schedule.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація викладачів курсу	<i>Викладачі кафедри військової підготовки https://kvp.kpi.ua/</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальну дисципліну розроблено на основі типової програми “Базова загальновійськова підготовка громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських” (теоретична підготовка), затвердженої начальником Генерального штабу Збройних Сил України відповідно до “Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських”, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 734 від 21 червня 2024 року.

Навчальна дисципліна “Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки” є обов’язковою дисципліною, яка викладається для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти, які навчаються на другому курсі та для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на основі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста, освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра та освітнього ступеня молодшого бакалавра - на першому році навчання.

Навчальна дисципліна передбачає вивчення основних засад державної політики у сфері

утвердження української національної та громадянської ідентичності, основних положень та норм міжнародного гуманітарного права, основних вимог статутів Збройних Сил України, основ психологічної, розвідувальної, інженерної, тактичної та вогневої підготовки, домедичної допомоги, РХБЗ (ХБРЯ) захисту, виживання, військової топографії, зв'язку та комунікації.

Навчальна дисципліна “Базова загальновійськова підготовка” (теоретична підготовка) включає теми, які охоплюють теоретичні знання та початкові вміння і навички з базової загальновійськової підготовки, які в подальшому розвиваються та вдосконалюються під час проходження практичної підготовки і спрямована на підготовку здобувачів вищої освіти за ВОС-100 “Стрілець”.

Мета дисципліни – формування у здобувачів теоретичних знань з військово-облікової спеціальності, простих навичок і умінь, необхідних для виконання конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України.

Предмет дисципліни – рівень підготовки студентів для виконання ними військового обов'язку в запасі, проходження військової служби у військовому резерві, проходження служби в Збройних Силах та інших військових формуваннях, а також забезпечення реалізації права громадян на рівні можливості у виборі професії шляхом здобуття додаткових знань, умінь і навичок, необхідних для належного виконання військового обов'язку в запасі у мирний час, обов'язків військової служби у воєнний час та для майбутньої професійної діяльності.

Дисципліна спрямована на формування високого рівня національно-патріотичної налаштованості, відданості українському народові та здатності виконання свого Конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни

Компетенції, які набуваються під час вивчення дисципліни, визначені освітньо-професійною програмою “Врегулювання конфліктів та медіація”:

Загальні компетенції:

ЗК 17 - Здатність до виконання свого конституційного обов'язку щодо захисту Вітчизни, національно-патріотичної налаштованості, відданості українському народові.

Програмні результати навчання:

РН 16 - Знати та вміти використовувати основні засоби захисту та оборони держави, співвітчизників, матеріальних цінностей та територіальної цілісності держави, зокрема, у разі військових дій та надзвичайних ситуацій.

3. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Для успішного засвоєння дисципліни студенту необхідно володіти базовими знаннями з предмету “Захист України” на рівні шкільного курсу.

Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки» вивчається впродовж одного семестру та містить такі теми:

№ з/п	Теми	Всього годин	Заняття		
			Теоретичні	Практичні	Самостійна підготовка
1.	Національно-патріотична підготовка	2	1		1
2.	Статuti Збройних Сил України	6	1		5
3.	Психологічна підготовка	6	2	2	2
4.	Розвідувальна підготовка	2	2		
5.	Зв'язок та комунікація	2	1	1	
6.	Військова топографія	4	1	1	2
7.	Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ-захисту)	6	3	1	2
8.	Міжнародне гуманітарне право	2	1		1

9.	Інженерна підготовка (мінна безпека)	6	4		2
10.	Домедична допомога	8	6	1	1
11.	Тактична підготовка	14	8		6
12.	Вогнева підготовка	30	5	18	7
13.	Виживання	2	1		1
	Всього:	90	36	24	30

4. Навчальні матеріали та ресурси

1. Національно-патріотична підготовка особового складу Збройних Сил України: Навчальний посібник. Київ: Видавництво Скіф. 2023. 180 с.
2. Статуту Збройних Сил України. Затверджені Законами України від 24.03.99 № 548-551 (із змінами).
3. СБП 3-(01,02,04).58(59) Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України, частина III (взвод, відділення, танк): затверджений наказом Командувача Сухопутних військ Збройних Сил України від 25.05.2016 № 238 (зі змінами).
4. ТП 7-00(194)11.01. Збірник нормативів з бойової підготовки Сухопутних військ Збройних Сил України. – Київ: КП КСВ ЗСУ, 2021 (зі змінами 2023 року).
5. ВП 7-(01,03-05)215.58(59) Альбом схем “Методичних матеріалів з підготовки тактичних груп” (відділення, взвод). – Житомир: Центр оперативних стандартів і методики підготовки ЗС України, видання 2023 року.
6. Курс стрільб зі стрілецької зброї і бойових машин КРП 03.032.056-2019 (01) – Львів: НАСВ, 2019.
7. Зайцев Д.В. Наконечний А.П., Пахарев С.О., Луценко І.О. «Військова розвідка»: навчальний посібник – К.:Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2016. -355 с.
8. СТІ 000Г.08Л Розвідувальна підготовка Навчальний курс, ЦОСМП та ГУП ЗСУ, 2019.
9. Стрілецька зброя та вогнева підготовка: навчально-методичний посібник / В. Дяченко, В. Ярмолюк, О. Супруненко, О.Майборода, С. Григор'єв. – Одеса: ВА, 2021. – 364 с.
10. ДМ до СТІ 000Г.16Л Інженерна підготовка, ЦОСМП ЗСУ та ГУП ЗСУ, 2019.
11. Інженерна підготовка: Навчальний посібник /Д. Окіпняк, А. Баранов, Ю. Баранов, В. Малюк, В. Спільник, Д. Данилов. - Львів: НАСВ, 2022.- 383 с.
12. Навчальний посібник «Мінна безпека та протидія саморобним вибуховим пристроям» – Л.: НАСВ, 2019 – 365 с.
13. Шмаль С. Військова топографія. Видавництво Ліра-К, 2018..
14. ВП 7-30(11).01 Довідник з основних понять військової топографії, КП КСВ ЗСУ, К: 2022.
15. Навчальний посібник“ Організація військового зв'язку” ВІТІ ім. Героїв Крут, 2021.
16. Стандарт індивідуальної підготовки СТІ-000Г.21Л “Тактична медицина”, затверджений наказом командувача Медичних сил Збройних Сил України від 28.12.2023 № 121.
17. Медичне забезпечення. Вимоги до навчання всіх військовослужбовців з надання допомоги пораненим в умовах бойових дій (STANAG 2122 / AMedP-8.15, “REQUIREMENT FOR TRAINING IN CASUALTY CARE FOR ALL MILITARY PERSONNEL”, IDT).
18. Бойова система виживання воїна. Навчальний посібник / Шкурпіт О.М., Фелько М.В., Бачинський В.В. Одеса: ВА м. Одеса, 2018.
19. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
20. СТІ 000Г.15Л Підготовка з радіаційного, хімічного, біологічного захисту (навчальний курс): Наказ ГШ ЗС України від 10 січня 2019 року № 8.
21. ТКП 1-160(31)03.01 Методичні рекомендації з психологічної підготовки військовослужбовців Збройних Сил України щодо формування стресостійкості до дій в умовах різкої зміни бойової обстановки, ГУ МПЗ ЗСУ, 2021.
22. Програма “Базової загальновійськової підготовки” (для підготовки мобілізаційних

ресурсів, версія 5).

23. Наказ НГШ № 258 від 9.07.2018 року “Про затвердження Керівництва з медичної евакуації у Збройних Силах України”.

24. Методичні матеріали “Підготовки штурмових груп (відділення, взвод) до ведення штурмових дій”. – Київ: Головне управління доктрин та підготовки Генерального штабу ЗС України, видання 2023 року.

25. Матеріали вивчення бойового досвіду російсько-української війни– Київ: Генеральний штаб Збройних Сил України.

26. Посібник. Щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (інструкції з використання). Частина 1 (стрілецьке озброєння). ВП 7-(01).03.01.

27. Посібник. Щодо застосування озброєння іноземного виробництва у Збройних Силах України (інструкції з використання). Частина 2 (протитанкове озброєння). ВП 7-(01).03.01.

28. Настанова “Тактичний зв’язок” ВКДП 6-110(03).01. Київ: ГШ ЗС України, 2020.

29. TCCC CombatLifeSaver (TCCC CLS). Observations, InsightsandLessons. Handbook. 2020.

30. Посібник з вивчення організаційної структури підрозділів сухопутних військ збройних сил російської федерації. – Київ: ГУР МОУ, 2024. – 68 с.

31. Наказ НГШ №161 від 19.04.2016р. “Про затвердження Інструкції з правил поведення військовослужбовців на місцевості, на якій є вибухонебезпечні предмети”.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (посилання на літературу)
Лекція 1	Національно-патріотична підготовка Ми – українці: важливість захисту національної ідентичності та свободи. Література: [1] Статуту Збройних Сил України Взаємовідносини між військовослужбовцями. Література: [2]
Лекція 2	Психологічна підготовка Способи та методи психічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самопомога. Вплив бою на психіку Література: [18,21]
№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (посилання на літературу)
Лекція 3	Розвідувальна підготовка Розвідувальні ознаки розташування противника та тактики ведення ним бойових дій Література: [3,7,8]
Лекція 4	Зв'язок та комунікація Військова комунікація Література: [15] Військова топографія Топографічні карти. Орієнтування на місцевості. Література: [13,14]
Лекція 5	Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ захисту) Уражаючі фактори зброї масового ураження. Література: [20]

Лекція 6	Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ захисту) Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості Література: [20] Міжнародне гуманітарне право Забезпечення життєдіяльності. Література: [19]
Лекція 7	Інженерна підготовка (мінна безпека) Інженерне обладнання та маскування позицій в умовах застосування противником ударних БПЛА. Мінна безпека. Література: [10,11,12]
Лекція 8	Інженерна підготовка (мінна безпека) Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх улаштування та подолання. Література: [10,11,12]
Лекція 9	Домедична допомога Планування та організація домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем" CUF (Care Under Fire). Література: [16,17]
Лекція 10	Домедична допомога Планування та організація домедичної допомоги на етапі "допомога під вогнем" CUF (Care Under Fire). Тактична польова допомога TFC (Tactical Field Care). Література: [16,17]
Лекція 11	Домедична допомога Тактична польова допомога TFC (Tactical Field Care). Література: [16,17]
Лекція 12	Тактична підготовка Організація та структура підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Література: [3,4,5]
Лекція 13	Тактична підготовка Організація та структура підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Література: [3,4,5]
№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (посилання на літературу)
Лекція 14	Тактична підготовка Дії солдата в оборонному бою. Література: [3,4,5]
Лекція 15	Тактична підготовка Дії солдата в наступі. Література: [3,4,5]
Лекція 16	Вогнева підготовка Основи стрільби. Література: [9]
Лекція 17	Вогнева підготовка Матеріальна частина стрілецької зброї (озброєння). Література: [6,9]

Лекція 18	Вогнева підготовка Прийоми і правила стрільби зі стрілецької зброї. Вогневі тренування. Література: [6,9] Виживання Забезпечення життєдіяльності. Література: [18]
-----------	--

Практичні заняття

№ з/п	Завдання, які виносяться на практичні заняття
Практичне заняття 1	Психологічна підготовка Опанування способами та методами саморегуляції, застосування їх на практиці. Виконати практичні вправи з психологічної допомоги.
Практичне заняття 2	Зв'язок та комунікація Опанування основними способами зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій, мовою жестів, яка застосовується в ситуаціях безпосереднього контакту з ворогом Військова топографія Опанування способами орієнтування на місцевості, а також відпрацювання завдання з визначення сторін світу різними способами
Практичне заняття 3	Підготовка з РХБЗ (ХБРЯ захисту) Опанування навичками користування протигазом та загальновійськовим захисним комплектом, виконання нормативів із ЗЗМУ №1, 4а, 4б, 8 Домедична допомога Опанування способами накладання турнікетів
Практичне заняття 4	Вогнева підготовка Опанування правилами стрільби та здійснення вирішення вогневих завдань. Тренування у визначенні дальності до мішені за допомогою мушки або окомірним методом.
Практичне заняття 5	Вогнева підготовка Огляд і підготовка автомата АК-74 до стрільби. Спорядження магазину, заряджання і розряджання автомата, постановка на запобіжник. Догляд за індивідуальною зброєю, її утримання та зберігання. Можливі затримки і несправності, що виникають під час стрільби, способи їх усунення. Виконання нормативів з вогневої підготовки
№ з/п	Завдання, які виносяться на практичні заняття
Практичне заняття 6	Вогнева підготовка Огляд і підготовка кулемета ПКМ до стрільби. Спорядження кулеметної стрічки за допомогою машинки Ракова, заряджання і розряджання кулемета, постановка на запобіжник. Можливі затримки і несправності, що виникають під час стрільби, способи їх усунення. Виконання нормативів з вогневої підготовки
Практичне заняття 7	Вогнева підготовка Огляд і підготовка гранатомета РПГ-7 для пострілу. Догляд за гранатометом його утримання та зберігання. Можливі затримки і несправності, що виникають під час пострілу, способи їх усунення Виконання нормативів з вогневої підготовки

Практичне заняття 8	Вогнева підготовка Огляд і підготовка автомата підствольного гранатомету ГП-25 та нічного стрілецького прицілу НСПУМ. Під'єднання та від'єднання гранатомету до автомата, заряджання та розряджання гранатомету. Можливі затримки і несправності, що виникають під час пострілу, способи їх усунення. Виконання нормативів з вогневої підготовки
Практичне заняття 9	Вогнева підготовка Опанування ручними осколковыми гранатами РГД-5, Ф-1, РГО, РГН. Вправи з метання ручних навчально-імітаційних гранат.
Практичне заняття 10	Вогнева підготовка Опанування ручними осколковыми гранатами РГД-5, Ф-1, РГО, РГН. Вправи з метання ручних навчально-імітаційних гранат.
Практичне заняття 11	Вогнева підготовка Опанування реактивними протитанковими гранатами РПГ-22 "Нетто", РПГ-26 "Аглень"
Практичне заняття 12	Вогнева підготовка Опанування прийомами і правилами стрільби і виконання вправ зі стрілецької зброї. Практичне виконання вправи КС 1.01(02-04).1.1 з АК-74 та КС 1.01(02-04).1.1 з РПК-74 у мультимедійному турі

З метою ефективного використання навчальної-матеріальної бази і формування розкладу занять для певних факультетів може змінюватися послідовність тем практичних занять.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота студента передбачає підготовку до аудиторних занять, розширення набутих теоретичних знань і удосконалення навичок із пройденого матеріалу, вивчення обов'язків та підготовку до заліку.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки» викладається державною мовою.

З міркувань безпеки учасників освітнього процесу навчання студентів проходять в змішаному форматі у синхронному режимі із забезпеченням надійної ідентифікації здобувачів вищої освіти. Впродовж навчального заняття в дистанційному режимі відеореєстратори студентів та викладача мають бути ввімкнені. Відеозапис лекційних та практичних занять має право здійснювати виключно викладач для внутрішнього користування. Студентам заборонено здійснювати несанкціонований запис та розповсюдження відеозаписів навчальних занять, наданих викладачем.

Відсутність на аудиторному занятті не передбачає нарахування штрафних балів. Фінальний рейтинговий бал студента формується на основі оцінювання результатів навчання.

Для активної участі у роботі на практичних заняттях студент готується за рекомендованою викладачем до певного практичного заняття літературою.

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент зобов'язаний опанувати пропущений з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) навчальний матеріал за рахунок самостійної роботи.

Процедура оскарження результатів заліку. Студент може підняти будь-яке питання,

яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Призначення заохочувальних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали	
Критерій	Ваговий бал
Написання тез, статей з питань, які вивчаються дисципліною	5-10 балів

Визнання неформальної / інформальної освіти. Передбачено визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті відповідно до Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/node/179>), а саме зараховується участь у підготовчих курсах з національного спротиву, основ територіальної оборони, тактичної медицини, які підтверджуються відповідними сертифікатами

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (РСО)

Поточний контроль: проводиться впродовж семестру для перевірки рівня теоретичної та практичної підготовки студентів (експрес-опитування (тестування) за темою лекційного заняття, виконання завдань на практичних заняттях)

Рейтинг студента складається з балів, які він отримує за:

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість заходів	Максимально можливий бал
1.	Тестування за темою лекційного заняття	28%	4	7	28
2.	Виконання завдань на практичних заняттях	72%	6	12	72
Разом					100

Календарний контроль: проводиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу з метою підвищення якості навчання студентів.

Критерій	Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю	Тиждень 7	Тиждень 13
Умови отримання позитивної оцінки	≥ 18 балів	≥ 28 балів

Семестровий контроль: проводиться у формі заліку. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Умови допуску до семестрового контролю: семестровий рейтинг не менше **36 балів**. У разі пропуску більше ніж 60% аудиторних занять (з них не більше 20% практичних занять) без

поважних причин студент отримує незадовільну оцінку і йому надається можливість повторного вивчення навчальної дисципліни в повному обсязі в наступному семестрі.

Студенти, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань.

Зі студентами, які виконали умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими студентами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, проводиться семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи.

При цьому, попередній рейтинг студента скасовується і він отримує оцінку з урахуванням результатів заліку.

Залікова контрольна робота складається тестування із закритими та відкритими відповідями.

Таблиця переведення рейтингових балів у оцінку за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено заступником завідувача кафедри військової підготовки підполковником запасу Пивоваром Сергієм Григоровичем

Ухвалено кафедрою військової підготовки (протокол № 3 від 27.03.2025)

1. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ТЕОРЕТИЧНА ПІДГОТОВКА БАЗОВОЇ ЗАГАЛЬНОВІЙСЬКОВОЇ ПІДГОТОВКИ»

Тривалість однієї навчальної години – 45 хвилин.

Самостійна підготовка проводиться у визначений навчальним планом час.

Метою самостійної підготовки є:

- розширення набутих теоретичних знань з пройденого матеріалу;
- вивчення обов'язків;
- удосконалення практичних навичок із пройденого матеріалу;
- підготовка до наступного навчального дня.

ПАМ'ЯТАЙТЕ! Викладачі (інструктори) з метою ефективної організації та проведення теоретичної підготовки базової загальновійськової підготовки (далі – БЗВП) мають дотримуватися таких принципів:

систематичність і послідовність навчання (навчання “від простого до складного”, “від відомого до невідомого”) – є одним з основних принципів і реалізується за двома напрямками: структурним та методичним;

структурний напрям обумовлює побудову системи навчання “від індивідуальної підготовки до підготовки у складі групи (взводу)”, тобто навчання дій у складі групи (взводу) слід розпочинати лише після завершення індивідуальної підготовки здобувача освіти;

методичний напрям означає формування та вдосконалення знань, умінь і навичок тих, хто навчається шляхом послідовного ускладнення форм та методів навчання (наприклад: коротка розповідь – зразковий показ – тренування до результату – вправа (норматив, практична робота));

навчати здобувача освіти того, що необхідно на війні, – вимагає постійного моніторингу ведення бойових дій та впровадження в підготовку найефективніших форм і способів (тактичних прийомів виконання поставлених завдань);

цілісність навчання – передбачає планування та проведення занять, на яких здобувачі освіти одночасно максимально задіяні до практичних дій (нормативи, вправи);

свідомість, активність і самостійність тих, хто навчається, – передбачає створення командирами (начальниками, зокрема інструкторсько-викладацьким (інструкторським) складом) у колективах таких умов, за яких здобувачі освіти будуть свідомо прагнути до опановування навчального матеріалу та проявляти активність і самостійність в удосконаленні рівня їхньої індивідуальної підготовки;

наочність навчання – передбачає відтворення в процесі підготовки умов фізичної і психологічної напруженості сучасного загальновійськового бою;

колективність та індивідуальний підхід до навчання – вимагає проведення заходів бойової підготовки на доступному рівні складності з урахуванням індивідуальних особливостей здобувачів освіти та опорою на колектив;

єдність військового навчання й виховання – передбачає одночасне формування умінь, навичок, високих морально-бойових якостей і психологічної стійкості здобувачів освіти.

УВАГА! У процесі навчання надаються приклади та методики дій підрозділів інформаційно-психологічних операцій противника та основні рекомендації щодо захисту і протидії негативному інформаційно-психологічному впливу.

ВАЖЛИВО! Удосконалення вмінь та навичок здобувачів освіти за супутніми темами (після їх відпрацювання) здійснюється під час занять із **тактичної та вогневої підготовки** шляхом **ввідних завдань необхідних для застосування на практиці та розгортання додаткових навчальних місць**.

У навчанні громадян України, які здобувають вищу освіту, практичним діям (нормативам, вправам тощо), необхідно дотримуватися методичної послідовності з переходом від відомого до невідомого, від простого до складного для того, щоб поступово нарощувати фізичні та психологічні навантаження, отримувати знання, навички та вміння.

ПАМ'ЯТАЙТЕ! Типовий алгоритм навчання дії:

коротка розповідь;
зразковий показ;
відпрацювання за елементами (точність виконання прийому);
тренування загалом у повільному темпі;
тренування на швидкість (виконання нормативів).

1.1. Розвиток фізичних якостей здобувачів освіти проводиться шляхом супутніх фізичних тренувань у процесі повсякденної діяльності.

Метою тренування є:

розвиток та вдосконалення загальних фізичних якостей, спеціальних та військово-прикладних навичок та вмінь, необхідних здобувачам освіти для успішних дій під час виконання навчально-бойових (бойових) завдань;

формування й розвиток у здобувачів освіти спроможності тривалий час діяти в стані фізичного навантаження в обстановці надзвичайно високої психологічної напруженості.

1.2. З метою контролю за якістю засвоєння навчальної дисципліни за суміжними темами та коригування їх змісту після проходження здобувачами вищої відповідних тем, передбачено контрольні заняття.

1.3. Навчання має забезпечувати повне та якісне виконання завдань підготовки.

Для досягнення поставленої мети необхідні:

якісне планування навчальних занять;

забезпечення систематичного контролю за організацією підготовки та надання методичної допомоги в опануванні навчальних матеріалів;
впровадження в освітній процес досвіду ведення бойових дій.

1.4. Аналіз рівня засвоєння навчального матеріалу.

Під час аналізу рівня засвоєння навчального матеріалу за програмою теоретичної підготовки (далі - АРЗНМ) й заходів БЗВП зі здобувачами освіти викладач (інструктор) відзначає ступінь досягнення мети та навчальних цілей, позитивні й негативні сторони, оцінює роботу кожного здобувача освіти, надає рекомендації з подальшого удосконалення.

1.5. При викладанні тем застосовуються такі методи контролю: поточний, тематичний, самоконтроль.

Кількість контрольних заходів, форми їх проведення, періодичність доводяться до здобувачів освіти на початку вивчення тем.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ З ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

2.1. НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення теми під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, як патріота України.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

українську національну ідентичність та її ознаки: мову, культуру, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації.

Методичні рекомендації:

Викладач (інструктор) розповідає про українську національну ідентичність та її ознаки: мову, культуру, традиції, адміністративно-територіальний устрій держави та природні ресурси. Звертає увагу, як у ході революції уперше у новітній історії український народ утвердив себе як політичну націю і створив незалежну українську державу. Доводить інформацію про визначальні історичні постаті, які внесли значний вклад у формування та становлення української нації. Показ відеороликів про успішні дії військовослужбовців під час ведення бойових дій із наголошенням, що якісна підготовка впливає на результат, веде до перемоги.

2.2. СТАТУТИ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати вимоги статей статуту в повсякденній діяльності та під час дії воєнного стану.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

вимоги статутів Збройних Сил України;
загальні обов'язки, права та відповідальність військовослужбовців.

вміти:

особисто виконувати вимоги статутів Збройних Сил України;
застосовувати вимоги статутів Збройних Сил України в повсякденній діяльності підрозділу.

Тема: Обов'язки та права військовослужбовців.

Заняття 1. Зміст Військової присяги. Основні принципи військової служби. Загальні обов'язки військовослужбовців.

Умови:

самостійна підготовка;

Методичні рекомендації:

Здобувачі освіти самостійно ознайомлюються з основними положеннями Статуту внутрішньої служби ЗС України в розрізі теми заняття. Вивчають зміст Військової присяги.

Особлива увага приділяється принципам військової служби (вірності, єдності, відповідальності, доброчесності, неупередженості та професіоналізму).

Заняття 2. Загальні обов'язки військовослужбовців.

Умови:

самостійна підготовка;

Методичні рекомендації:

Здобувачі освіти самостійно вивчають положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України в розрізі теми заняття.

Тема: Взаємовідносини між військовослужбовцями.

Заняття 1. Начальники та підлеглі, старші та молодші за військовим званням. Порядок віддання і виконання наказів.

Умови:

теоретично;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). До здобувачів освіти доводяться основні положення Статуту внутрішньої служби ЗС України в розрізі теми заняття.

Заняття 2. Військова поведінка та ввічливість військовослужбовців.

Умови:

самостійна підготовка;

Методичні рекомендації:

Здобувачі освіти самостійно вивчають положення Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України в розрізі теми заняття.

Тема: Військова дисципліна, заохочення та дисциплінарні стягнення.

Заняття 1. Військова дисципліна, її суть та значення. Обов'язки військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни. Заохочення, які застосовуються до солдат. Дисциплінарні стягнення, які накладаються на солдатів.

Умови:

самостійна підготовка;

Методичні рекомендації:

Здобувачі освіти самостійно ознайомлюються з основними положеннями Дисциплінарного статуту ЗС України в розрізі теми заняття.

Заняття 2. Ознайомлення зі статтями Кримінального кодексу України у військовій сфері. Вивчення обов'язків військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни та статей Кримінального кодексу України у військовій сфері.

Умови:

самостійна підготовка;

Методичні рекомендації:

Здобувачі освіти самостійно ознайомлюються зі статтями Кримінального кодексу України у військовій сфері. Вивчення обов'язків військовослужбовців щодо дотримання військової дисципліни та статей Кримінального кодексу України у військовій сфері.

2.3. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення теми під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати прийоми та способи психологічного налаштування (саморегуляції) для виконання поставлених завдань.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

способи та методи психічної саморегуляції;

вміти:

надавати першу психологічну допомогу та самодопомогу.

Тема: Способи та методи психологічної саморегуляції. Перша психологічна допомога та самодопомога. Вплив бою на психіку.

Заняття 1. Прийоми психічної саморегуляції.

Умови:

теоретично / практично / самостійна підготовка;

навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації:

Заняття проводити в "колі довіри" під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються зі стресовими станами, способами та методами саморегуляції, застосовують їх на практиці їх на практиці. Наприкінці заняття проводиться груповий дебрифінг із заслуховуванням кожного здобувача освіти та самооцінкою особистих відчуттів.

Заняття 2. Перша психологічна допомога та самодопомога. Вплив бою на психіку.

Умови:

теоретично / практично / самостійна підготовка;

навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації:

Заняття проводити під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачів ознайомлюють із психічними реакціями людини, вони вивчають картки першої психологічної

допомоги, виконують практичні вправи з психологічної допомоги. Наприкінці заняття проводиться груповий дебрифінг із заслуховуванням кожного здобувача освіти та оцінюванням їх дій.

2.4. РОЗВІДУВАЛЬНА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення теми під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який спроможний застосовувати знання щодо ведення розвідки, виявлення і оцінювання противника.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території) на якій розташоване озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БПЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки;

основні засоби ураження, які застосовує противник у війні проти України;

вміти:

аналізувати інформацію отриману в ході спостереження.

Тема: **Розвідувальні ознаки розташування противника ділянка місцевості та тактики ведення ним бойових дій.**

Заняття 1. Розвідувальні ознаки розташування ділянки місцевості (території) на якій розташоване озброєння та бойова техніка, танки, гармати, пункти управління FPV БПЛА, установок ПТКР, кулемети, гранатомети, станцій радіолокаційної розвідки. Ознайомлення з тактикою дій противника.

Умови :

теоретично;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам вищої освіти демонструють навчальні (документальні) фільми, фото, аерознімки з ознаками розташування на місцевості озброєння та військової техніки (далі – ОВТ), стрілецької зброї, станцій радіолокаційної розвідки противника, доводять до них тактику застосування механізованих, танкових, артилерійських підрозділів противника в наступі чи обороні, їх організаційно-штатну структуру.

Вони ознайомлюються із основними способами ведення бойових дій, які застосовує противник у наступі чи обороні.

Заняття 2. Види ворожих безпілотних літальних апаратів (далі – БПЛА), дронів-камікадзе, їх характеристики та порядок протидії їм.

Умови:

теоретично;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора).

Здобувачам освіти демонструють навчальні (документальні) фільми, фото, знімки з ворожими БПЛА та тактику їхніх дій.

Здобувачі ознайомлюються з призначенням, бойовими можливостями ворожих БПЛА та розвідувально-ударних дронів. До них доводять основні принципи з протидії ворожим БПЛА та дронам-камікадзе.

2.5. ЗВ'ЯЗОК ТА КОМУНІКАЦІЯ

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який знає основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій та мову жестів.

знати:

основні способи зв'язку, тактичні сигнальні жести;
правила ведення переговорів, правила користування засобами зв'язку, порядок дій під час застосування противником засобів РЕБ.

вміти:

використовувати основні способи зв'язку, тактичні сигнальні жести;
усувати типові помилки під час експлуатації радіостанцій, що виводять їх з ладу.

Тема: Військова комунікація.

Заняття 1. Військова комунікація – як джерело всеобізнаності. Вертикальна та горизонтальна комунікація.

Умови:

теоретично;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти наголошується на важливості комунікації, наводять приклади військової комунікації, які в бойовій обстановці відіграли роль в досягненні результату та приклади з відсутністю комунікації та наслідків (до яких це може призвести).

Тема: Основи зв'язку.

Заняття 1. Способи зв'язку та вимоги до них. Тактичні сигнальні жести.

Умови:

практично;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачам освіти доводяться основні способи зв'язку, які використовуються в ході ведення бойових дій, мова жестів, яка застосовується в ситуаціях безпосереднього контакту з ворогом, у той же час як інші засоби зв'язку застосовувати дуже важко, які є демаскуючим фактором. Вивчають розподіл жестів: накази, сповіщення, позначення, шифрування.

2.6. ВІЙСЬКОВА ТОПОГРАФІЯ

Метою вивчення теми під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який вміє орієнтуватися на місцевості.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів;

вміти:

орієнтуватися на незнайомій місцевості за картою та без карти, здійснювати планування та рухатися за визначеним маршрутом.

Обов'язковим є систематичне закріплення набутих знань та вмінь під час практичних (польових) занять шляхом виконання вправ з визначення свого місцезнаходження, орієнтування карти, орієнтування на місцевості за допомогою карти, вимірювання кутів і відстаней на карті та місцевості тощо.

Тема: Топографічні карти. Орієнтування на місцевості.

Заняття 1. Місцевість та її елементи. Топографічні карти Збройних Сил України.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час заняття до

здобувачів освіти доводить інформацію про предмет і завдання військової топографії, місцевість та її елементи, основні види місцевості, їх тактичні властивості, способи вивчення місцевості, а також про призначення, масштаби та характеристики топографічних карт.

Заняття 2. Орієнтування на місцевості за допомогою небесних світил, компаса, годинника, карти та місцевих предметів.

Умови:

практично / самостійна підготовка;

ділянка місцевості.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). На занятті до здобувачів освіти доводить інформація про способи орієнтування на місцевості, а також ними відпрацьовуються завдання з визначення сторін світу різними способами.

2.7. ПІДГОТОВКА З РХБЗ (ХБРЯ-захисту)

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який здатний здійснювати заходи радіаційного, хімічного, біологічного (РХБ) захисту, спрямованих на захист підрозділів від застосування зброї масового ураження і наслідків руйнування об'єктів підвищеної небезпеки у різних умовах обстановки, формування у нього психологічної стійкості при діях у складних умовах сучасного бою.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

ознаки ядерного вибуху, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин;

засоби індивідуального захисту;

дії на зараженій місцевості.

вміти:

користуватися протигазом та загальновійськовим захисним комплектом;

одягати протигаз, загальновійськовий захисний комплект;

діяти за сигналом "Хімічна тривога".

Тема: Уражаючі фактори зброї масового ураження.

Заняття 1. Ознаки ядерного вибуху, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У його першій частині заняття здобувачам доводиться інформація щодо ознак ядерного вибуху, застосування брудних боєприпасів, хімічної атаки й застосування бойових біологічних речовин, а також стосовно шкоди, яку завдають уражаючі фактори ядерної зброї, та способи захисту від неї.

У другій частині заняття вивчаються знаки, які використовуються для позначення районів забруднення, способи визначення рівня забруднення за допомогою приладів і пристосувань.

Тема: Засоби індивідуального захисту. Дії особового складу на зараженій місцевості.

Заняття 1. Протигаз, загальновійськовий захисний комплект та їх використання.

Сигнали оповіщення про радіаційне, хімічне зараження та порядок дій особового складу у разі їх отримання. Дії особового складу на зараженій місцевості та під час застосування противником скидів з БПЛА ручних газових гранат.

Умови:

теоретично / практично / самостійна підготовка;

навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У першій частині заняття здобувачам освіти доводиться інформація щодо призначення, будови протигазу та складу комплексу загальновійськового захисного комплексу, демонструють порядок користування протигазом та загальновійськовим захисним комплектом.

У другій частині заняття здобувачі освіти тренуються користуватися протигазом та загальновійськовим захисним комплектом, виконують нормативи із ЗЗМУ №1, 4а, 4б, 8.

Удосконалення знань, умінь та навичок здійснюється під час самостійної підготовки здобувачів освіти.

2.8. МІЖНАРОДНЕ ГУМАНІТАРНЕ ПРАВО

Метою вивчення теми під час курсу теоретичної підготовки у закладах освіти є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати знання норм міжнародного гуманітарного права; розуміти порядок проходження військової служби, притягнення військовослужбовців до кримінальної, адміністративної та матеріальної відповідальності. За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні: знати: основні терміни та поняття МГП; відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП. вміти: поводитися з військовополоненими.

Тема: Міжнародне гуманітарне право та його норми із захисту жертв війни.

Заняття 1. Основні терміни та поняття МГП. Поводження з військовополоненими. Відповідальність військовослужбовців за порушення норм МГП, зокрема з питань поведінки з військовополоненими.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться у формі лекції під керівництвом викладача (інструктора).

До здобувачів освіти доводяться основні вимоги наказу Міністра оборони України від 23.03.2017 №164 "Про затвердження інструкції про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права у Збройних Силах України".

2.9. ІНЖЕНЕРНА ПІДГОТОВКА (МІННА БЕЗПЕКА)

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який знає заходи безпеки при поведінці з вибуховими речовинами. Завдання, що виконують інженерні підрозділи. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

інженерне обладнання та маскуванню позицій в умовах застосування противником ударних БПЛА;

протитанкові та протипіхотні міни, їх характеристика, будова, їх установа та знешкодження, інженерні загородження, їх утримання та подолання;

заходи безпеки при поведінці з вибуховими речовинами.

вміти:

вибирати місця для обладнання одиночного окопу для стрільби, маскувати, парного окопу.

Тема: Інженерне обладнання та маскуванню позицій в умовах застосування

противником ударних БПЛА.

Заняття 1. Порядок вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби. Особливості вибору місця обладнання парного окопу. Послідовність їх фортифікаційного обладнання в комплексі із застосуванням сканера (детектора) виявлення БПЛА. Сутність маскуванню. Принципи

та основні правила маскування.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). У ході заняття до здобувачів освіти доводиться порядок моніторингу обстановки в небі, зокрема з використанням сканера (детектором) для виявлення БПЛА під час обладнання позиції. Порядок та послідовність вибору місця обладнання одиночного окопу для стрільби, парного окопу, їх фортифікаційні обладнання (розміри) та порядок маскування.

Тема: Протитанкові та протипіхотні міни. Інженерні загородження, їх улаштування та подолання.

Заняття 1. Протитанкові та протипіхотні міни, їх характеристика, будова, порядок встановлення та знешкодження. Невибухові інженерні загородження, їх улаштування та подолання. Дії у випадку падіння біля позиції ударних та розвідувальних БПЛА.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час теоретичного заняття здобувачам освіти доводиться інформація про види невибухових інженерних загороджень і порядок їх улаштування. Призначення, тактико-технічні характеристики, загальну будову, принцип дії протипіхотних та протитанкових мін.

Тема: Мінна безпека.

Заняття 1. Класифікація вибухонебезпечних предметів (саморобних вибухових пристроїв) та можливі місця їх встановлення, види тротилових шашок, підрильники, різновиди детонуючих шнурів. Заходи безпеки при поводженні з вибуховими речовинами. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії при падінні поруч позиції ударних та розвідувальних БПЛА.

Умови:

теоретично;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора). Під час теоретичного заняття здобувачам освіти доводиться інформація про класифікацію вибухонебезпечних предметів, саморобних вибухових пристроїв та можливі місця їх встановлення. Порядок дій на замінованій ділянці місцевості та порядок виходу з неї. Дії при падінні поруч позиції ударних та розвідувальних БПЛА.

2.10. ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти який здатний надавати домедичну допомогу при пораненнях та травмах під час виконання службових (бойових) функцій і завдань.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

алгоритм домедичної допомоги на етапі “допомога під вогнем/під загрозою” (Care under fire/Threat, CUF); способи та методи евакуації;

принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC)

вміти: здійснювати евакуацію одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника;

здійснювати евакуацію двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию;
надавати першу допомогу при пораненнях, кровотечах, отруєннях та інших бойових
ураженнях з використанням АМЗІ та табельних засобів;
готувати та здійснювати медичну евакуацію;
здійснювати огляд постраждалого на наявність масивних кровотеч у тактичних умовах;
перевіряти прохідність дихальних шляхів.

**Тема: Планування та організація домедичної допомоги на етапі “допомога під вогнем”
(Care Under Fire).**

Заняття 1. Вступ до протоколу курсу тактичної медицини “Tactical Combat Casualty Care”
(далі – ТССС). Призначення, склад, правила використання АМЗІ.

Умови:

теоретично;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням
наочних засобів навчання.

Довести до відома здобувачів освіти інформацію про основні причини смертей на полі бою,
яких можна уникнути, та заходи для збільшення виживання. Визначити фази надання допомоги
в ТССС та пріоритети під час кожної з них.

Вивчити принципи надання допомоги в бойовій та небойовій обстановці на різних
місцевості. Зазначити роль немедичного особового складу під час надання допомоги в тактичних
умовах. Окреслити ключові фактори впливу на надання допомоги в тактичних умовах.
Наголосити на важливості тренувань з домедичної підготовки. Схарактеризувати три основні
цілі ТССС.

Вивчити призначення, склад, правила використання АМЗІ.

Заняття 2. Ознайомити здобувачів освіти з домедичною допомогою на етапі “допомога
під вогнем/під загрозою” (Care under fire/Threat, CUF).

Умови:

теоретично;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням
наочних засобів навчання.

Визначити роль вогневої переваги та стримування небезпеки, а також вплив тактичної
обстановки на надання допомоги. Окреслити порядок дії, перед наданням допомоги пораненому,
для запобігання додатковим втратам. Визначити пріоритети та алгоритм дії для допомоги
пораненому під вогнем та при його транспортування. Наголосити на важливості швидкого
накладання турнікету на кінцівки для контролю критичних кровотеч при наданні допомоги під
вогнем. Продемонструвати на собі накладання турнікету однією рукою під вогнем.
Продемонструвати накладання турнікету пораненому двома руками під вогнем. Довести
інформацію щодо способів перетягування/перенесення пораненого одним бійцем та двома під
вогнем, їх переваги та недоліки. Продемонструвати перетягування/перенесення пораненого
одним бійцем під вогнем. Продемонструвати перетягування/перенесення пораненого під вогнем
двома бійцями.

Заняття 3. Накладання турнікетів на етапі “допомога під вогнем”.

Умови:

практично;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням
засобів індивідуального бронезахисту та за наявності індивідуального озброєння. До здобувачів

освіти довести способи накладання турнікетів. У подальшому практичні знання та вміння удосконалюються на заняттях з тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце.

Заняття 4. Способи та методи евакуації. Одним рятувальником: за лямки, під пахви, за пасок, модифікований метод пожежника. двома рятувальниками: за лямки, під пахви, за пасок і шию.

Умови:

теоретично;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. Здобувачам освіти пояснюються методи та способи евакуації. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце.

Тема: Тактична польова допомога TFC (Tactical Field Care) (4 год.).

Заняття 1. Принципи та застосування допомоги в польових умовах (TFC).

Умови:

теоретично;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) з використанням наочних засобів навчання. Визначення важливості охорони та безпеки постраждалого під час тактичного польового догляду. Розгляд принципів витягування постраждалого з місця поранення з урахуванням специфіки підрозділу. Наголосити на важливості з'ясування способів передачі інформації про постраждалого до командування або медичного персоналу. З'ясувати інформацію про тактичну обстановку та постраждалого, релевантну для передачі. Довести принципи сортування під час TFC.

Заняття 2. Здійснення огляду масових кровотеч у тактичних умовах.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та за наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце.

Визначити кровотечі, що загрожують життю. Наголосити на важливості якнайшвидшого накладання турнікета на кінцівку для контролю кровотечі, що загрожує життю. Визначити місця на тілі людини, де можна застосовувати прямий та непрямий тиск для зупинки кровотеч. Продемонструвати правильне накладання турнікету. Визначити ризики застосування імпровізованого турнікету. Продемонструвати правильне виконання тампонади гомеостатичним бинтом. Здійснити перевірку ефективності накладеного турнікета.

Відпрацювати 4 оперативні процедури безпеки у фазі "тактична польова допомога". Навчитися створювати прямий та непрямий тиск на місце поранення для контролю масивної кровотечі. Відпрацювати техніку накладання турнікету (5-8 см). Навчитися проводити тампонаду вузлових поранень гемостатичним бинтом. Сформувати правильну техніку накладання тиснучих пов'язок.

Заняття 3. Прохідність дихальних шляхів.

Умови:

теоретично;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора) із використання ЗІБЗ та наявності індивідуального озброєння. У подальшому практичні знання та вміння вдосконалюються на заняттях із тактичної та вогневої підготовки, для чого розгортається окреме навчальне місце.

Розпізнати ознаки обструкції дихальних шляхів. Продемонструвати відкриття дихальних шляхів закиданням голови/підняттям підборіддя чи відведенням щелепи. Продемонструвати переведення пораненого у стабільне бокове положення в тактичних умовах.

Навчити техніки перевірки дихання “чую-бачу-відчуваю”; техніки закидання голови та підйому підборіддя, витягування щелепи; пересуванню пораненого в стабільні положення.

2.11 ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати положення загальновійськового бою, виконувати переміщення на полі бою у складі бойових груп в основних видах бою з урахуванням досвіду застосування підрозділів під час воєнних дій на території України.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

основи загальновійськового бою; призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України; організаційно-штатну структуру та озброєння механізованого відділення; призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БпЛА, основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БпЛА та можливості їх виявлення; порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника; порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони; порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритму дій у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника; порядок дій у наступальному бою,

вміти:

виконувати обов'язки солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника; знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони;

виконувати порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну); у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника, або вогневої (маневреної) групи;

виконувати завдання стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою; завдання вогневої (маневреної) групи;

займати вихідне положення для наступу й підготовка до атаки;

виконувати порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БпЛА;

виконувати порядок дій у випадку виходу у фланг противника та штурму траншеї, а також при застосуванні наступальних (оборонних) гранат під час наступу.

Тема: Організація та структура підрозділів родів військ Сухопутних військ Збройних Сил України.

Заняття 1. Призначення та бойові можливості механізованих, танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України, їх організаційно-штатна структура. Озброєння механізованого відділення.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться в навчальному класі під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються з призначенням та бойовими можливостями механізованих,

танкових, артилерійських підрозділів і підрозділів ППО СВ ЗС України їх організаційно-штатною структурою.

Заняття 2. Призначення, класифікація, бойові можливості, форми, способи, основні тактичні прийоми застосування БПЛА.

Основні демаскуючі ознаки, слабкі місця БПЛА та можливості їх виявлення. Рекомендації щодо знешкодження БПЛА.

Умови:

теоретично з елементами показу;

навчальний клас / ділянка місцевості.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти ознайомлюються з:

призначенням БПЛА, їх класифікацією та бойовими можливостями, формами, способами, основними тактичними прийомами застосування БПЛА;

основними демаскуючими ознаками (слабкими місцями) БПЛА та способами їхнього виявлення;

рекомендаціями щодо знешкодження БПЛА.

Для здобувачів освіти демонструють навчальні ролики із застосування БПЛА.

Заняття 3. Вивчення обов'язків солдата в бою, спостерігача, піднощика боєприпасів.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачі освіти вивчають обов'язки стрільця, піднощика боєприпасів, спостерігача.

Тема: Дії солдата в оборонному бою.

Заняття 1. Порядок дій солдата в оборонному бою, під час ведення вогню та відбиття наступу противника. Порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони. Порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну), алгоритм дії у випадку обходу противником з флангу або виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводяться під керівництвом викладача (інструктора).

Здобувачі освіти:

ознайомлюються з порядком дій під час ведення вогню та відбиття нападу противника;

вивчають порядок дій за сигналами оповіщення;

розглядають порядок знищення бронеоб'єктів противника на передньому краю оборони, способи пересування залежно від рельєфу місцевості;

вивчають порядок дій під час маневру (переміщення) з тимчасової на основну вогневу позицію (з основної на запасну).

Здобувачам освіти доводять порядок дій у випадку обходу противником з флангу, виходу противника з тилу, прориву переднього краю танками (ББМ) противника.

Тема: Порядок дії солдата при наступі.

Заняття 1. Порядок дій у наступальному бою, завдання стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою. Зайняття вихідного положення для наступу й підготовка до атаки. Порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню противника та застосування ударних БПЛА. Порядок виходу у фланг противника та штурму

траншеї. Порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу. Завдання вогневої (маневреної) групи.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;
навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводиться під керівництвом викладача (інструктора).

До здобувачів освіти доводиться інформація порядок дій стрільця у складі механізованого відділення під час ведення наступального бою та схематично демонструються можливі варіанти дій.

Доводиться порядок дій у випадку мінометного обстрілу, кулеметного вогню та застосування ударних БПЛА противником; порядок виходу у фланг противника та штурму траншеї; порядок застосування наступальних (оборонних) гранат під час наступу; завдання вогневої (маневреної) групи.

Особлива увага приділяється питанням взаємовиручки та узгодженості дій у складі підрозділу.

2.12. ВОГНЕВА ПІДГОТОВКА

Метою вивчення тем під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати стрілецьку зброю, гранатомети, вміти вести вогонь з неї для виконання поставлених бойових завдань.

За результатами вивчення тем здобувачі освіти повинні:

знати:

призначення, тактико-технічні характеристики, бойові властивості, загальну будову, принцип дії, порядок неповного розбирання і збирання після неповного розбирання, а також порядок обслуговування після стрільби;

призначення та визначення вихідних установок (вибір прицілу і точки прицілювання) для ведення вогню зі стрілецької зброї; нормальні (табличні) умови стрільби; особливості визначення вихідних установок для стрільби з автомату по повітряним цілям; призначення, будова та принцип дії ручних гранат;

порядок спостереження за полем бою та вибору цілі, вихідні установки для кожного виду зброї, порядок ведення та коректування вогню, способи цілевказівки;

основи управління вогнем та порядок постановки вогневих завдань підрозділу; порядок застосування нічних стрілецьких прицілів та приладів спостереження; заходи безпеки при поводженні зі стрілецькою зброєю та гранатами.

вміти:

застосовувати зброю;

проводити перевірку бою зброї та приведення її до нормального бою на різних відстанях;
виконувати:

підготовчу вправу “Навчання кучності стрільби з положення “лежачи” на відстані 25 м”;

підготовчу вправу “Навчання кучності стрільби з різних положень” на відстані 25 м”;

підготовчу вправу “Навчання кучності стрільби з різних положень” на відстані 100 м”;

початкову вправу “Метання ручної оборонної гранати з місця в пішому порядку”.

початкову вправу “Метання наступальної ручної гранати на ходу в пішому порядку”;

початкову вправу “Швидкісне метання ручної оборонної гранати з місця із укриття”;

початкову вправу “Метання ручної наступальної гранати з місця в пішому порядку в

лісистій місцевості”;

початкову вправу “Метання ручної гранати в будівлі (у будівлю)”;

початкову вправу з метання ручної кумулятивної гранати з місця.

2.13. ВИЖИВАННЯ

Метою вивчення теми під час курсу теоретичної підготовки є підготовка здобувача освіти, який здатний застосовувати прийоми та способи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах, протидії впливу природних факторів на людину, переміщення у пішому порядку на великі відстані.

За результатами вивчення теми здобувачі освіти повинні:

знати:

порядок організації переміщення пересування на території, яка контролюється противником;

основні заходи забезпечення життєдіяльності в автономних умовах;

вміти:

організовувати та облаштовувати місця розташування для малого підрозділу в умовах можливої зустрічі з противником;

протидіяти впливу природних умов на організм людини.

Тема: Забезпечення життєдіяльності.

Заняття 1. Забезпечення життєдіяльності в польових умовах.

Умови:

теоретично / самостійна підготовка;

навчальний клас.

Методичні рекомендації:

Заняття проводять під керівництвом викладача (інструктора). Здобувачів освіти ознайомлюють з базовими принципами забезпечення життєдіяльності в польових умовах, вибору місця та обладнання укриття, добування вогню без сірників, водозабезпечення військовослужбовців під час виконання бойових завдань. Демонструють макети вогнищ, фільтрів для очищення води та місць відпочинку.